

העלון השבועי שלך

מאורות שלום

❖ יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך: בן ישי עוזיהו ❖ כתובת אתר אינטרנט <http://www.ohrshalom.net> ❖ כתובת דואר אלקטרוני info@ohrshalom.net

נר ה' נשמת אדם
העלון יוצא לעילוי נשמת
חיילי צה"ל שמסרו נפשם על קידוש ה'
ולעילוי נשמת מירה בת אביגדור ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

מאורות הדרש

התפעלותו של בלעם מהיות בני ישראל מובדלים מן העמים, מובנת היטב על פי דברי הרמב"ם הידועים בהלכות דעות (פרק ו). שם אומר הרמב"ם: "דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחבריו ונוהג כמנהג אנשי מדינתו". כלומר, האדם מטבעו מחקה את סביבתו ובעצם חייו מתנהלים על ידי אחרים.

לפי זה, מובן היטב מדוע התפעל בלעם כל כך בראותו את בני ישראל מובדלים מאומות העולם בכל דבר; בלבוש במאכל, בגוף ובפתיחהם. וכבר אמר הנביא "שה פזורה ישראל" (ירמיה נ). ובמדרש: "גדולה הכבשה העומדת בין שבעים זאבים וכו'. גדול הרועה שמצילה" למרות היותם במיעוט, הם מחזיקים מעמד באורח חיים השונה מכולם, לא מתערבים ולא מתבוללים בשאר האומות.

עם ישראל עומד איתן בהכרתו בבורא עולם ובתורתו, ומתגבר על שבעים הזאבים המשתוקקים לטורפו. מהיכן לקח עמנו את הכוח העצום להתגבר על שבעים זאבים ולא להיות מושפע מהם במאומה? את התשובה לשאלה זו נותן בלעם בפסוק זה עצמו. כהקדמה לקביעה "הן עם לבדד ישכון", אומר בלעם: "כי מראש צורים אראנו - אלו האבות, ומגבעות אשורנו - האמהות". וכפי שפירש רש"י שהאבות והאמהות מהוים את התשתית והיסוד לחוזקה וחוסנה של האומה כולה במשך כל הדורות. ואכן רואים אנו בעליל כי את הכח של "לבדד ישכון" ירש עם ישראל מהאבות הקדושים. על אברהם אבינו נאמר "אברהם העברי" וחד"ל מפרשים: "כל העולם מעבר אחד והוא מעבר אחר" (מדרש רבה בראשית מב).

יחיד היה אברהם בדרכו - דרך ה', נגד כל העולם שעבדו עבודה זרה, הוא עמד איתן כחומה באמונתו בה', לא התערב ולא התבולל בהם. אדרבא הוא הלך ולימד את כל העולם שיש בורא אחד ויחיד, קונה שמים וארץ. "חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב". גם בנידון דידן אמורים הדברים. חובתנו היא להחזיק מעמד בתוך המבול הגדול שאנו עומדים בו. עלינו להבדל מן הגויים ומהיהודים המושפעים מהם, לא להתפעל מהם כלל וכלל אלא אדרבה, להאציל עליהם מאור התורה ולהאיר את מחשך מטשיהם.

מאורות הפרשה - "ויקח רמח בידו"

"וירא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקח רמח בידו" אמר האדמו"ר זיע"א בשם אביו רח"י, נאמר בפסוק רמ"ח חסר וא"ו, וצריך בירור מה פירוש מילת "בידו". ולהבין זאת אמרו רז"ל [סוטה לו] שאמר להם שנכנס לעשות צרכיו, וכדברי הגמרא [קידושין ל"ט] "ישב ולא עשה עבירה נחשבת כאלו עשה מצוה", ובזה פירש בעל "ארץ החיים" שמה שכתוב "אף לא פעלו עולה בדרכיו הלכו" על ידי שלא עשו העבירה "העולה" בדרכיו הלכו, הוי כאלו עשה מצוה שנקראת "דרך".

זה שאמרו רז"ל [מכילתא בא פר' ט] מצוה שבא לידך, שבידו לעשות ח"ו עבירה ולא עשה אותה הוי כאילו עשה מצוה, וזה "מצוה שבא לידך אל תחמיצנה" ה"ינינו שלא תחמיצנה וממילא תתהפך למצוה, וזה שבא "לידך", שבידו הבחירה לעשות העבירה ח"ו או לכבוש את יצרו, נעשה מזה מצוה ואל תחמיצנה.

זה מה שנאמר שפנחס נטל רמ"ח בידו, שנטל בידו את הרמ"ח מצות שהיה לעשות העבירה שאמר שנכנס לעשות צרכיו ולא עשה, אדרבה קנא קנאת ה', ועל ידי זה עשה מהעבירה מצוה, בחינת יש מאין, מלאוין עשין, שהיא בידו.

ולכן נשעה כהן מידה כנגד מידה, כי ברכתו של הכהן היא ברכת יש מאין הבאה משם הוי"ה ב"ה, והוא רמוז בפסוק [משלי י] "זכר צדיק לברכה" שאמרו חז"ל [פסיקתא דר"ב י"א] על הפסוק במשלי [טז, טז] "ברצות ה' דרכי איש" שעושה מעבירות מצות, ואותיות מילת רצו"ת הם ת"היה צ"דיק ו"אל תהי ר"שע, אז בודאי "אויביו" הם הלאוין "ישלים אתו" נעשה מהכל מצוה.

זה מה שציוה הקב"ה למשה "לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום" ש"גם אויביו ישלימו אתו", וזה השלום האמיתי שיש באדם, שמגביר כוח העשין על הלאוין, כאשר הוא לוקח בעצמו "ויקח פנחס" לקיחה בפועל בידיים ממש, "רמח בידו".

וזוהי דבקות בקב"ה לעשות רצונו שיאחוז אדם במעשה אבותינו הקדושים ואזי יהיו כל חייו בבחינה של הפיכת העבירה למצוה, כנרמז במילים "ויקח רמח בידו" כמספר מכוון "אָהֶיָהּ לָהֶם לְאֵל הַיָּם נָאֵם אֱדֹנָי יְהוִה וְהָיָה שְׂרֹמֶז לְמִידַת הַדֵּין הַגְּלוּיָהּ בַּעֲבִירָה שֶׁנִּפְתְּחָה לָשֶׁם הוּי"ה הַנִּסְתָּר בְּשֵׁם הוּי"ה בְּנִיקוּד אֱלֻקִּים, כִּידוּעַ.

מאורות היכל הברכה למהרי"א מקומרנא

"ויאמר מואב ... עתה ילחכו הקהל את כל סביבתינו"

מה שאנחנו מסבבים את הקדושה הסביב שלנו, ולזה חסר וא"ו, כי סביבותינו מלא משמע מה שמסבב אותנו, ובאמת אין לקליפה מקיף וסביב.

אבל סביבתנו חסר משמע הסביב שלנו. שאנחנו מסבבים את הקדושה, והוא קליפת נגה, "ונגה לו סביב", וזהו סביבתנו שיש לנו והוא נגה שמסבב הקדושה, ומשם משפיע לנו חיות, כשילחכו הקהל את הסביב שיש לנו והוא נגה, יסתלק החיות מאתנו הקליפות לגמרי.

מאורות פני זקן למהרי"א מקומרנא

"ויקם בלעם בבקר – כי מאן ה' לתתי להלך עמכם"

ודע אחי, שכל הסטריין בישין והרשעים גמורים לא יתגרו בישראל, אלא בעוד שאינם משיגים את שלימות שלהם, אבל בימי המשיח יתבטל כל הרע שבעול ויהיה מיתות הקליפה לעולם. וכל התגרות בלעם ובלק היה לעקור בחינות גואל משיח מישראל, ושלא יעלה משה בעצמו למדרגות משיח, כמו שיהיה באמת לעתיד. "הנה ישכיל עבדי" וזה הוא הענין "ולא יתן אתכם מלך מצרים להלך" שלא בזמנו. בעת שעדיין לא השגתם שער החמישים ועץ החיים, ובאמת משה רבנו העלה את כל ישראל למדרגות שער החירות, וזהו "להלך" חסר, הליכה חסירה "לא יתן מלך מצרים" וזה עצמו טענת הרשע "מאן ה' לתתי להלך עמכם" – הליכה חסירה כי אתם אינם ראויים לכך.

מאורות הסיפור החסידי – המפרנס - ג

עורך הדין וינגוט גירש מביתו בבזיונות את הצדיק הקדוש רבי נחום מהורדנא זי"ע בעת שביקש ממנו נדבה. לוינגוט היה קשר עם שר האוצר וביניהם נקשרו קשרים סומיים שביום מן הימים נתגלה שעסקיהם היו בגניבות מקופת המלוכה שביצע שר האוצר ותמורת "מתנות" שקיבל וינגוט הבטיח שאם יתפס ייצגו באופן הטוב ביותר. וינגוט נשפט לחמש שנות מאסר. לאשתו לא הועילו כל תחנוניה לפני מי שרק יכלה להתחנן. בוקר אחד לא מצאה אף פרוטה כדי לקנות לחם לילדיה והסתפקה האם למכור את מטלטליה. בעודה מסתפקת שומעת נקישות בדלת.

היא התרוממה כדי לפתוח ובאור הקלוש של בין ערבים נסתמנה דמותו של יהודי קשיש וכפוף, העומד על סף הדלת. לרגע בהתה בו באי הבנה, מנסה להיזכר מאין היא זוכרת אותו. ולפתע נזכרה: הלא זה אותו יהודי אשר בעלה סילק אותו מכבר מן הבית, בבואו לקבל נדבה. מענין איך זה לא התיאש ושוב מנסה הוא לבקש. היא הביטה בו בזעם עצור מוכנה "לשפוך" על ראשו את כל מרי ליבה.

אך היהודי לא הושיט יד לבקש נדבה. "שמעתי אומרים" - דיבר לאט - "כי עורך הדין נאסר". יהודי יושב בכלא ובני ביתו החפשיים זקוקים ודאי לעזרה, "ובכן" - סיים בפשטות - "באתי להציע עזרתי" ... האשה לטשה בו עינים תמהות ולפתע פרצה בבכי רם. שעה קלה עמדה והתיפחה. דבריו הפשוטים של היהודי הזקן המסו את ליבה. היה זה האדם הראשון אשר הציע לה עזרה.

לבסוף נרגעה מעט והפליטה: "מודה אני לך מאוד, איש טוב, על רצונך הנדיב לעזור, אך לא נראה לי כי אוכל להושע על ידך".

רבי נחום'קה כאילו לא שמע את דבריה ושאל: "לאיזה סכום את זקוקה כדי לכלכל את הבית למשך שבוע ימים?"

גברת וינגוט, מבלי דעת מדוע היא מצייתת לו לזקן, החלה לחשב את הוצאותיה השבועיות, הדרושות לקיומה וקיום בני משפחתה. "אהה!" - הפטירה באנחה - "עשרים וחמשה רובלים לשבוע, זהו תקציבי". רבי נחום'קה הוציא צרור מכיסו, התייר את הקשר בסבלנות ומנה על אתר עשרים וחמשה רובלים. "הא לך!" - אמר לאשת עורך הדין, הנדהמת - "זהו לשבוע הראשון, רבוננו של עולם זן ומכלכל כל יצוריו, בעזרתו אביא אי"ה סכום כזה מידי שבוע בשבוע".

כאשר הלך היהודי הפלאי ישבה עדין האשה המומה במקומה. מוחה לא יכול היה לעכל את שקרה. לכתחילה חשבה כי הינה הוזה. עוד מעט תתעורר ותשתאה על החלום המוזר אשר רעיונותיה המבוהלים מציגים לפניה...

אך כאשר חלפה מחצית השעה ועשרים וחמשה רובלים חבוקים וקמוצים היו עדיין בידה, קלטה במוחה כי אכן אמת ויציב הוא. היהודי הזקן והרחום אכן העניק לה את הכסף... ואז הופיעו חיוך של אושר על שפתיה החוורות, החיוך הראשון למן היום בו נאסר בעלה.

רבי נחום'קה לא איכזב, הצדיק בצדקותו המשיך לתמוך ב"אלמנה" החיה כפי שהבטיח. אשת עורך הדין, הגבירה לשעבר, שהיתה רגילה לבזוז וללעוג לכל אשר קשור לדת היהודית החלה מצפה בכליין עינים לביקורו של הזקן, בעל העינים הטובות והמנחמות. כאב רחום ותומך יחיד בעת צרה ראתה אותו, כאי בודד בלב ים סוער. רבי נחום'קה היה מוסר לה את סכום הקיצבה השבועית בצרוף מילות עידוד ונוחם. היא החלה להתייעץ בו, שאלה אותו אם כדאי למכור חלק מן הרכוש, לעבור מבית מפואר זה לבית פשוט יותר. אך רבי נחום'קה יעץ לה לא לשנות מהרגלה. לא למכור שום חפץ מחפצי בעלה, מוטב לה להסתפק במועט ובלבד להישאר בבית הלזה, ולא להחסיר בו מן החפצים אשר בעלה רגיל בהם. כאשר ירצה את עונו, בתום שנתים, יחזור לביתו, ישתקם מהר יותר, ומצב רוחו ובריאותו יחזרו במהירות לתקינותו, כאשר יוכח כי הבית לא חרב בלעדיו והנו יכול להמשיך בחיים כמימים ימימה. מובן מאילו כי האשה שמעה בקולו של הצדיק ולא שינתה מאומה מדברי עצתו. המשך יבוא בס"ד [לוקט מ"ניצוצי אור"]